

Profesor dr hab. inż. Władysław Mielczarski
Instytut Elektroenergetyki, Politechnika Łódzka
Adres do korespondencji:
Ul. Piotrkowska 134 m.29
90-062 Łódź

30 sierpnia 2017r

Recenzja propozycji książki pt.

Bezpieczeństwo energetyczne. Koncepcje – wyzwania – interesy.

Pod redakcją naukową: Jarosław Gryz, Andrzej Podraza, Mariusz Ruszel

1. Ocena zakresu i poziomu pracy na tle innych publikacji

Recenzowana książka ma charakter zbioru artykułów dotyczących tematu bezpieczeństwa publikowanych pod wspólną redakcją (Edited Volume) i przedstawia wielostronne podejście do tematu bezpieczeństwa energetycznego, pokazując jednocześnie stan tego bezpieczeństwa w Unii Europejskiej oraz w niektórych z krajów Unii, jak: Republika Federalna Niemiec oraz Dania i w kraju stowarzyszonym, ale nie będącym formalnym członkiem Unii Europejskiej, jak: Szwajcaria.

Szczególne miejsce (rozdział) jest poświęcony bezpieczeństwu Polski, na tle zastosowania technik opartych na promieniowaniu (energetyka jądrowa) oraz na zgazowaniu węgla i produkcji paliw syntetycznych. Książkę zamyka rozdział o derywatach elektroenergetycznych na polskim rynku kapitałowym i ich roli w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego.

Obszerny wstęp omawia zawartość poszczególnych rozdziałów pozwalając czytelnikowi na wybranie odpowiedniego, interesującego go aspektu przedstawionego w książce. Dlatego w niniejszej recenzji nie będzie omawiana zawartość poszczególnych rozdziałów, ponieważ została ona dokonana wyczerpująco we wstępie ogólnym do książki. Ponadto każdy z rozdziałów w pierwszej kolejności prezentuje swoją zawartość. Taki układ publikacji uważam za bardzo pozytywny, ponieważ przedstawia w sposób jasny i zwięzły zakres publikacji.

Układ rozdziałów jest w zasadzie prawidłowy i zakładam, że taka jest wizja redaktorów. W mojej jednak ocenie przydatny byłby podział zakresu publikacji, a jest on bardzo obszerny, bo zawiera trzynaście rozdziałów, na pewne grupy aspektów numerowane np. A, B i C.

W czasie czytania zdałem sobie sprawę, że publikacja przedstawia trzy główne grupy aspektów bezpieczeństwa:

- Grupa A. Ogólne koncepcje bezpieczeństwa energetycznego. Do tej grupy zaliczyłbym rozdziały nr I, II, III,
- Grupa B. Bezpieczeństwo energetyczne w Unii Europejskiej i krajach członkowskich do której zaliczyłbym rozdziały VI, VII, VIII, IX i XI, ewentualnie rozdziały V.
- Grupa C. Mechanizmy i technologie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, do której zaliczyłbym rozdziały nr IV, ewentualnie V oraz XIII i XII, bo chociaż ten rozdział (XII) jest o Polsce i mógłby być w grupie B dotyczącego głównie techniki podwyższenia bezpieczeństwa.

Sugerowałbym również redaktorom wydawnictwa zmianę tytułu rozdziału „Podsumowanie” na bardziej sugerujący przyszłe działania w kierunku poprawy bezpieczeństwa energetycznego i lekkie rozbudowanie tego rozdziału o wnioski wynikające z poszczególnych artykułów. Wnioski te są w treści artykułów, jednak dla czytelnika byłoby lepiej gdyby zostały one zgrupowane w jednym miejscu, ze stosowanym odwołaniem do szczegółowej prezentacji w danym rozdziale. Wówczas publikacja spełniałaby podstawową zasadę każdej prezentacji czy publikacji: „(a) najpierw powiedz co będziesz prezentował, (b) później zaprezentuj to co chcesz przedstawić i (c) na koniec powtórz to co prezentowałeś”. Punkty (a – Wstęp) oraz (b – rozdziały) są dobrze wykonane, ale warto trochę poprawić pkt. (c).

Poziom ocenianej publikacji na tle innych jest co najmniej dobry ze wskazaniem na „więcej niż dobry”¹. Jedną z głównych zalet tej publikacji jest kompleksowość oraz spójność merytoryczna (uwagi do spójności redakcyjnej wskazałem powyżej), pomimo znacznego zakresu publikacji i utrzymanie na dobrym poziomie merytorycznym prezentacji w poszczególnych rozdziałach.

2. Przydatność dla studentów i pracowników uczelni

Książka jako całość może służyć pracownikom wyższych uczelni zajmujących się różnymi aspektami bezpieczeństwa energetycznego, od kierunków technicznych poprzez ekonomiczne oraz kierunki nauk politycznych. Może również być bardzo przydatna administracji państwowej oraz działom polityki czy strategii dużych firm energetycznych.

Jako całość książka może służyć również słuchaczom studiów doktoranckich na tych trzech wymienionych powyżej kierunkach, jak również Studiów Podyplomowym dotyczącym bezpieczeństwa energetycznego.

Ze względu na zmianę sposobu kształcenia na wyższych uczelniach i przejścia z jednostopniowych pięcioletnich studiów magisterskich na 3,5 letnie studia pierwszego stopnia i 1,5 roczne studia II stopnia, programy studiów uległy znacznej kondensacji i trudno byłoby wprowadzić przedmiot tak kompleksowo ujmujący problemy bezpieczeństwa energetycznego jak to jest zaprezentowane w recenzowanej publikacji.

Jednak możliwe i polecane jest korzystanie z poszczególnych rozdziałów publikacji na studiach I i II stopnia w przedmiotach dotyczących np. Rynków energii, Prawodawstwa energetycznego, Technologii pozyskiwania paliw i wytwarzania energii, itd. Książka w całość lub odpowiednie rozdziały jest polecana studentom wykonującym prace dyplomowe: licencjackie, inżynierskie i magisterskie.

3. Sposób i nowoczesność ujęcia tematu

Kompleksowość ujęcia problemu bezpieczeństwa energetycznego i spójna prezentacja w poszczególnych rozdziałach powoduje, że książka ta jest unikalna na rynku polskim, ale też unikalna ze względu na tematykę w wydawnictwach światowych. Publikowanie książki jako Edited Volume w dziedzinie, takiej jak Bezpieczeństwo energetyczne, gdzie bardzo szybko zachodzą zmiany, jest dobrym pomysłem, ponieważ pozwala na sięgnięcie po wiedzę wielu osób zajmujących się tą tematyką. Publikowania w szybko zmieniających się dziedzinach wolumenów zebranych jest jednym z najnowszych trendów światowych.

¹ Ocena „więcej niż dobry” odpowiada ocenie 4,5 w tradycyjnej formie na 5 możliwych.

4. Krąg odbiorców książki

Krąg odbiorców zarówno książki jako całości, jak i poszczególnych jej rozdziałów jest szeroki. Obejmuje on pracowników naukowych, administrację państwową, kadre kierowniczą firm energetycznych, doktorantów i studentów I i II stopnia studiów, jak zostało to szczegółowo wyjaśnione w pkt. 2 niniejszej recenzji.

5. Czas przydatności książki

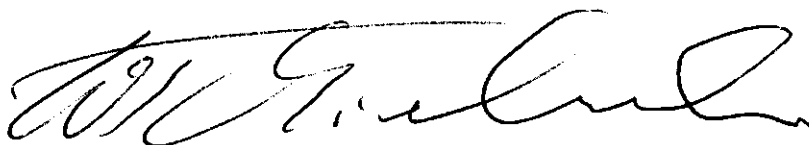
Minimalny czas aktualności całej publikacji oceniam na 4-5 lat. Jednak wiele aspektów poruszanej w tej książce jest ponadczasowych i ich okres przydatności jest bardzo długi. Książka przedstawia bardzo aktualne ujęcie problematyki bezpieczeństwa w chwili obecnej i jako taka zawsze będzie zawierać cenne informacje, nawet w dalekiej przyszłości, przy studiach porównawczych.

6. Podsumowanie recenzji

Recenzowaną książkę uważam za dobrą, aktualną i przydatną dla dosyć szerokiego grona odbiorców i dlatego polecam jej publikację.

Drobne uwagi redakcyjne proszę traktować jako wskazania, ale niekonieczne do realizacji w wyżej wzmiankowanej publikacji.

30 sierpnia 2017r.

Profesor zw. dr hab. inż. Władysław Mielczarski